

תל אביב, ז' באדר, תשפ"ג

28 בפברואר, 2023

חוזר מס' מ-302-01

טיוטה להערות הציבור
הערות ניתן להעביר עד ליום 21 במרץ 2023
באמצעות תיבת הדוא"ל: CCR-REG@BOI.ORG.IL

לכבוד

לשכות האשראי

הנדון: טיוטת תיקון הוראה מספר 302 בנושא "ממשל תאגידי"

1. הוראה מספר 302 בנושא "ממשל תאגידי" (להלן - "ההוראה"), החלה על לשכות אשראי, קובעת עקרונות וכללי ממשל תאגידי, שנועדו להבטיח את פעילותה התקינה של לשכת אשראי ואת שמירתה על הוראות הדין, וזאת תוך חיזוק מעמדו של הדירקטוריון כגורם מרכזי בהובלת מדיניות הלשכה ופיקוח על פעילותה, הגברת מנגנוני הניהול והבקרה בלשכה, ויצירת מערכת איזונים בין האורגנים והגורמים השונים הפועלים בלשכה.
2. האורגנים המרכזים בלשכת אשראי אשר מהווים את הבסיס ליצירת ממשל תאגידי הולם, כוללים את הדירקטוריון, המנהל הכללי, ההנהלה והמבקר הפנימי, כמפורט בהוראה, וכן את מנהל הסיכונים וממונה הציות, כמפורט בהוראה מספר 303 בנושא "ניהול סיכונים". ההוראה קובעת דרישות לעניין מאפייניו, תפקידיו ואופן פעילותו של דירקטוריון הלשכה, וכן את החובות החלות על פעילות המנהל הכללי והמבקר הפנימי.
3. מאז פורסמה ההוראה חלף זמן, במהלכו התבצעו בלשכות ביקורות לבחינת נאותות יישום ההוראה מהן עלו ממצאים שונים ותובנות בגינם, וכן במטרה לקבוע פרקטיקות עבודה ועקרונות מקובלים של ממשל תאגידי נאות, שהולמים את מאפייניו והיקף הפעילות של לשכות האשראי, מוצע לעדכן את ההוראה.
4. בהמשך לאמור, מוצע להוסיף להוראה דרישות שעיקרן לעניין תפקידי הדירקטוריון ואופן פעילותו, הרכבו וכשירותו, סדרי עבודתו, תנאי סף למינוי דירקטורים ועוד, וכן לעניין כשירות המבקר הפנימי, חיזוק מעמדו העצמאי והבלתי תלוי בעסקי הלשכה, מחויבותו לעקוב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוחותיו ובדוחות הממונה, וכן דיווחים שהוא נדרש להגיש לדירקטוריון, לרבות, דוח אודות סיכום פעילות הביקורת הפנימית במהלך השנה שחלפה.
5. להלן פירוט עיקרי התיקונים המוצעים:

הדירקטוריון

- 5.1. נוספה דרישה כי הדירקטוריון יתווה בלשכה תרבות ארגונית הדורשת יישום סטנדרטים גבוהים של התנהגות מקצועית ויושרה (סעיף 8א).
- 5.2. נוספו נושאים שהדירקטוריון נדרש לדון ולהחליט בהם, ובכלל זה: קביעת האסטרטגיה של הלשכה, אישור תכנית העבודה השנתית והרב שנתית, מצבה הכספי של הלשכה, קביעת המבנה הארגוני והאמצעים השונים לפיקוח ובקרה אחר יישום מדיניות הלשכה ונהליה, הגדרת אירועים מיוחדים

שנדרש לדווח בגינם לדירקטוריון דיווח מידי או תקופתי, אישור נוהל למניעת ניגוד עניינים, אישור מדיניות שירות חדש ובחינה של שירותים טרם הפעלתם, וכן כל נושא נוסף שהוגדר בהוראות אחרות של הממונה שיש להביאו לדיון בדירקטוריון. כמו כן, נוספה דרישה כי הדירקטוריון יאשר את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, וידון בדוחות ביקורת הממונה ושל רשויות פיקוח אחרות תוך 60 יום ממועד הגשת הדוח או תוך תקופה קצרה יותר כפי שיקבע הגורם המבקר (בנוסף לדיון הדירקטוריון בדוחות הביקורת של המבקר הפנימי כפי שנדרש בנוסח ההוראה הקיים) (סעיפים 9 ו-13).

הרכב הדירקטוריון

- 5.3. נקבע כי יש למנות מספר חברי דירקטוריון באופן שיאפשר לדירקטוריון למלא את תפקידו באופן יעיל ונאות, וזאת בנוסף לדרישה בנוסח ההוראה הקיים כי מספר חברי הדירקטוריון לא יפחת משלושה (סעיף 14). קביעה זו מטילה על הלשכה את האחריות ושיקול הדעת לקביעת מספר חברי הדירקטוריון המתאימים למאפייני פעילותה.
- 5.4. תוקנו הדרישות לגבי המאפיינים של דירקטור בלתי תלוי וחלקו היחסי בהרכב הדירקטוריון, על מנת לחזק את השפעתו בלשכה. כך, נקבע שמספר הדירקטורים הבלתי תלויים יהווה לפחות שליש מבין חברי הדירקטוריון, וכן כי הדירקטור הבלתי תלוי יהיה בעל תואר אקדמאי כנדרש בתקנה 2(א)(1) או בתקנה 2(א)(2) בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית) התשס"ו-2005, וכן בעל ניסיון כנדרש בתקנה 2(א)(3) בתקנות האמורות. בנוסף, נקבע כי תקופת כהונתו של דירקטור בלתי תלוי תהא שלוש שנים, וניתן למנותו לשתי תקופות נוספות, של שלוש שנים כל אחת. (סעיפים 15 ו 15א).
- 5.5. נקבע כי לפחות דירקטור אחד יהיה בעל ידע וניסיון מוכח בתחום טכנולוגיית המידע, וזאת נוכח היות תחום טכנולוגיית המידע, לרבות בהיבטי אבטחת מידע והגנת הפרטיות, מרכזי ומהותי בפעילות הלשכה, ועל מנת לאפשר לדירקטוריון לגבש תמונה מקצועית, עקבית ובלתי תלויה, לגבי מצב סיכוני טכנולוגיית המידע בלשכה ופעולות נדרשות בנושא (סעיף 15ב).

נוהלי עבודת דירקטוריון

- 5.6. נוספה דרישה כי הדירקטוריון יקבע נהלי עבודה לפעילותו השוטפת, לרבות התייחסות לתחומי אחריותו ותפקידיו, תדירות הישיבות וסדרי העבודה לקיומן, סדרי מעקב אחר יישום ההחלטות, מהות הדיווחים שיש לקבלם בדירקטוריון ותכיפותם, תכנית להכשרה מקצועית מותאמת להרכב הדירקטוריון.
- דרישה זו נועדה לחזק ולמסד את אופן הפעילות וסדרי עבודת הדירקטוריון, ולהגביר את האפקטיביות והמקצועיות בפעילותו (סעיף 15ד).

דיוני הדירקטוריון ותיעודם

- 5.7. נוספו דרישות שונות לגבי ישיבות הדירקטוריון בהתייחס לתדירותן, אופן קביעת סדר היום, הודעה על מועד קיומן, נושאי הדיון בהם חייב להשתתף דירקטור בלתי תלוי, ואופן תיעוד הישיבות, כדלקמן:
- 5.7.1. נוספה דרישה כי הדירקטוריון יקיים ישיבה בתדירות של אחת לרבעון לפחות, וכי פרק הזמן בין ישיבה אחת לשנייה לא יעלה על ארבעה חודשים (סעיף 15ה).
- 5.7.2. נוספה דרישה כי סדר היום של ישיבות הדירקטוריון יכלול נושאים שיושב ראש הדירקטוריון קבע, וכן, כל נושא שדירקטור או שהמנהל הכללי ביקש מיושב ראש הדירקטוריון לכלול בסדר היום, זמן סביר בטרם כינוס ישיבת הדירקטוריון (סעיף 15ו).
- 5.7.3. נוספה דרישה כי יש למסור הודעה על ישיבת דירקטוריון זמן סביר לפני מועד קיומה, בצירוף של סדר יום וחומר רקע לדיון, וכן, דרישה לזמן את נושאי המשרה הרלוונטיים, ובכללם

מנהל הסיכונים והמבקר הפנימי לשיבות דירקטוריון הרלוונטיות לתחומי פעילותם זמן סביר מראש (סעיפים 15 ו-15ח).

- 5.7.4. נוספו נושאים שהדיון בהם בדירקטוריון צריך להתקיים ברוב הכולל דירקטור בלתי תלוי, ובהם: נושאים הקשורים למבקר הפנימי, לרבות מינויו והפסקת כהונתו, דוחות ביקורת של רשויות פיקוח אחרות (בנוסף לדוחות ביקורת של הממונה כפי שנדרש בנוסח ההוראה המקורי), דוחות כספיים של הלשכה ונושאים הקשורים לרואה החשבון המבקר, אישור מראש של השקעה ועסקה עם צד קשור או של פעולה אחרת שיש בה חשש לניגוד עניינים, וכן אישור שירות חדש, זאת בנוסף לנושאים קודמים שחלה לגביהם דרישה כאמור (סעיף 17).
- 5.7.5. עודכנה הדרישה לתיעוד דינוי הדירקטוריון, כך שהתיעוד יהיה בפרוטוקול מפורט, כאמור בהוראה, וכי הפרוטוקול יופץ להערות המשתתפים ויאושר לכל המאוחר בישיבת הדירקטוריון העוקבת (סעיף 18).

כשירות דירקטור וכהונתו

- 5.8. נוספה דרישת סף לכשירות דירקטור, כך שכישוריו יהיה הולמים ובהתאם למאפייני פעילות הלשכה. כישורים הולמים הינם: בעל השכלה, ידע, מומחיות או ניסיון, בתחומים כגון: בנקאות, כספים, פעילות כלכלית או עסקית, משפט, ניהול סיכונים, טכנולוגיית מידע ועוד, כי יקדיש זמן למילוי תפקידו ויפעל במקצועיות. בנוסף הורחב האיסור לפיו קרוב של עובד הלשכה הכפוף במישרין למנהל הכללי לא ישמש כדירקטור (סעיפים 19, 21 ו-21א).
- 5.9. נקבעה דרישה כי דירקטור יהיה נוכח בשני שלישים לפחות מישיבות הדירקטוריון במהלך שנה קלנדרית, ולא יעדר יותר משתי ישיבות ברצף, וכי במקרה של היעדרות כאמור תפקע כהונתו (סעיפים 21 ו-21ג).

המנהל הכללי

- 5.10. נוספו נושאים שהינם באחריות המנכ"ל: הגדרת בעלי תפקידים מרכזיים בלשכה, תחומי אחריותם, סמכויותיהם והממשקים ביניהם, הטמעת תרבות ארגונית של התנהגות מקצועית ויושרה, וקביעת נוהל למניעת ניגוד עניינים (סעיפים 25.1 א ו-25.6).

ההנהלה

- 5.11. נוספה התייחסות להנהלת הלשכה אשר במסגרתה פורטו נושאים שההנהלה אחראית להם, לרבות: גיבוש נהלים לפעילות הלשכה ועדכוןם, הטמעה ויישום שוטפים של מדיניות הלשכה ונהליה, ובקרה על קיומם התקין של תהליכי העבודה שהוגדרו, וכן כל נושא נוסף שנקבע בהוראות הממונה (סעיף 26א).

המבקר הפנימי

- 5.12. לצורך חיזוק מעמדו העצמאי והבלתי תלוי של המבקר הפנימי בעסקי הלשכה, הגברת מקצועיותו והשפעתו על נאותות תהליכי העבודה בלשכה, נוספו מספר דרישות בנושא:
- 5.12.1. נקבע כי המבקר הפנימי יהיה בעל ידע, ניסיון וכשירות מספקת לבדיקת כל תחומי הפעילות של הלשכה, וכי הוא רשאי להסתייע במיקור חוץ במידת הצורך (סעיף 27).
- 5.12.2. נקבע כי המבקר הפנימי יהיה בלתי תלוי בפעילויות המבוקרות ובתהליכי הבקרה השוטפים, וינתן לו מעמד נאות בלשכה (סעיף 27א).
- 5.12.3. נקבע כי ככל שהמבקר הפנימי מצא ממצאים חריגים בפעילות המבוקרת על ידו, עליו לדווח על כך באופן מיידי ליו"ר הדירקטוריון ולמנהל הכללי (סעיף 34).
- 5.12.4. נקבע כי תכנית עבודתו השנתית והרב שנתית של המבקר הפנימי, תיקבע בחלוקה לנושאים ושעות העבודה שיוקצו לכל נושא (סעיף 36).

- 5.12.5. נקבע כי המבקר הפנימי יעקוב אחר קיום המלצותיו ואופן תיקון הליקויים שעלו בדוחותיו, ובדוחות הביקורת של הממונה (סעיף 37א).
- 5.12.6. נקבע כי המבקר הפנימי יגיש לדירקטוריון דוח שנתי על סיכום פעילות הביקורת הפנימית, שיכלול נושאים כמפורט בהוראה (סעיף 37ב).

כללי

- 5.13. בוצעו עדכוני ניסוח שונים בהוראה.

6. תחילה

- 6.1. תחילת התיקונים להוראה ביום פרסום חוזר זה באתר האינטרנט של מערכת נתוני אשראי בבנק ישראל (להלן - יום התחילה);
- 6.2. על אף האמור בסעיף 6.1, מועד תחילת סעיפים 15 ו-15ב להוראה 12 חודשים מיום התחילה.
7. לחזור זה מצורפת טיוטת ההוראה המעודכנת, במתכונת 'עקוב אחר שינויים'.

בכבוד רב,

אייל חדד

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי